

LJUDSKI GLAS

GLASILO „KMETSKO DELAVSKE ZVEZE“

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto 18 K, za pol leta 9 K, za četrto leta K 4.50 in na mesec K 1.50. Posamezna številka stane 50 vinarjev. Inserati po dogovoru.

Vse dopise in pošiljatve je frankirati in naslavljeni na: „LJUDSKI GLAS“, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6, I. nadstr., Učiteljska tiskarna.

Zaupnikom!

Mnogo zaupnikov se je na naš sestanek, preteklo nedeljo, priglasilo zadnji trenutek, zato jim ni bilo več mogoče dostaviti vabila pravočasno. Prosimo jih,

naj nam oprostite, krivda ni na naši strani. Pa drugič, saj se bo vršilo v poletju itak veliko delegacijsko zborovanje KDZ v Ljubljani, na katerega bodo povabljeni tudi vsi zaupniki.

Ljudstvo je govorilo!

V nedeljo, dne 29. februarja se je vršilo v Ljubljani zborovanje, ki bo tvorilo mejnik v zgodovini slovenskega kmetско delavskega ljudstva. Ustanovila se je

Kmetско-delavska zveza.

Iz vseh pokrajin Slovenije so prihiteli vabljeni zaupniki v Ljubljano, da položijo temeljni kamen oni organizaciji, ki bo edina osvobodila naše revno kmetско ljudstvo stoletnega zatiranja in izkoriščanja.

Zgodovinskega pomena bo to zborovanje in zgodovinski bo dan 29. II. 1920, saj se je ta dan ustanovila organizacija, ki smo jo tako dolgo želeli, tako temeljito pripravljali in ki bo v bodoče vodila usodo našega kmetско-delavskega ljudstva.

Zborovanje se je vršilo v hotelu Tivoli. Kmalu po 9. uri dopoldne je eden izmed sklicateljev

otvoril zborovanje

s primernim nagovorom, nakar je bil izvoljen predsednikom zborovanja sodrug Košir, zaveden kmet iz Gojzda pri Trzinu. Predno se je prešlo na dnevni red, so pozdravil zborovalce minister n. r. sodrug Anton Kristan, ki je v lepem govoru očrtal velikanski pomen socialistične

kmetiske organizacije. Nato je pozdravil zborovanje v imenu 40.000 organiziranih industrijskih delavcev sodr. Tokan in končno še v imenu socialističnih državnih poslancev sodr. Kopač.

Pri prehodu na dnevni red, je povzel prvi besedo sodr. Prepeluh, ki je v lepem govoru razložil pomen, namen in program K. D. Z. Poslušavci so mu živahno pritrdjevali.

Za tem poročilom se je vnela živahna debata, v katero je posegla cela vrsta navzočih zaupnikov, zlasti kmetov. Razpravljalo se je o nalogah K. D. Z., o njenem programu, njeni organizaciji in njenem delavnem načrtu.

Med najživahnejšo debato je prišlo iz Maribora telefonično poročilo, ki navdušeno pozdravlja ustanovno zborovanje K. D. S. in poroča, da so naši vrli mariborski sodrugi ustanovili že

35 krajevnih organizacij K. D. S.

To poročilo so sprejeli zborovalci z velikim navdušenjem.

Ker bi zavzelo natančnejše poročilo o poteku celotnega zborovanja preveč prostora, objavljamo v naslednjem le

Enoglasne sklepe

o delavnem programu in o organizaciji K. D. Z.

1. Ustanovni zbor potrjuje že znana pravila K. D. Z. in naroča osrednjemu vodstvu, da jih po potrebi še dopolni.

2. Vsa organizacija K. D. Z. bodi popolnoma enotna. Deli se v krajevne organizacije, okrožne zveze in osrednjo zvezo. Za vse veljajo isti prispevki, ista pravila in iste tiskovine.

3. Krajevne organizacije upravljajo samostojno zadeve svoje občine; okrožne zveze samostojno svojega okrožja, osrednja zveza pa je vrhovno vodstvo vse organizacije. Sklepi osrednjega vodstva so veljavni za vse okrožne in krajevne organizacije. Važnejši sklepi krajevnih organizacij in okrožnih zvez se morajo predložiti preje v odobrenje osrednjemu vodstvu.

4. Vpisnina za člane K. D. Z. je 1 K, prispevek pa 3 K mesečno. Vse krajevne organizacije poberejo te prispevke mesečno od svojih članov. Od tega obdrže po 20 v za vsakega člana za kritje lastnih izdatkov, ostalo, to je po 2 K 80 v od vsakega člana pa pošiljajo naravnost osrednjemu vodstvu v Ljubljano. Izdatke okrožne zveze krije osrednje vodstvo in sicer dobi okrožna zveza za vsakega člana v svojem okrožju po 25 v mesečno. Iz ostanka krije osrednje vodstvo naročnino za „Lj. Glas“, strankin davek, prispevek za strokovno komisijo in svoje lastne izdatke.

5. K. D. Z. prevzema v svoje lastništvo „Ljudski Glas“, poučno in zabavno knjižnico „Ljudskega Glasu“ ter propa-

LISTEK.

Kuta v ljudskem humorju.

(Dalje.)

Poklicali so ga. Vrag je prišel takoj sklonil glavo in vprašal: „Kaj zahtevate od Vašega ponižnega sluga, gospod?“

„Opičko, tvoje delo in pridnost zaslužita odlikovanje. Pokazal si toliko ljubezni in udanosti našemu redu, toliko dobrega si storil; zato smo sklenili, da te sprejmemo kot brata v naš red. Bodi nadalje pobožen, priden in ubogljiv. Ker ne znaš latinščine, bomo mi namesto tebe brali mašo in na koru peli. Ti pa boš v naprej oskrboval kuhinjo; za pomočnika bomo že poskrbeli. To sprejmi kot častno odlikovanje.“ Opička je z veseljem sprejel ponudeno mu mesto.

Od te ure se je imenoval „Frater Opička“. Tako je živel v samostanu sedem let. Bratu Opičku pa ni zadostovalo, da je spravil vse menihe ob observanco. Hotel je tudi videti krvave glave in bule. V prostem času je rezal debele palice: k vsaki je privezal kos traka in obesil jo

v lepem redu — drugo ob drugi — na zid v svoji celici. Začudeno so gledali menihi to početje. „Brate, kaj naj to pomeni?“ Vrag se je potuhnjeno nasmehnil, češ: „V samostanu moraš vedno iskati dela. Mislim, da je tudi treba računati s tem, da se lahko branimo, ako bi nas kdaj prišli obiskat tatovi; kdor bo iz kateregakoli vzroka potreboval orožje, ve, kje je za dobiti.“ Tatovi sicer niso prišli, ampak med menihi je nastal razdor zaradi zale punice. Nastali sta dve stranki. Ena pod vodstvom gvardijana je prišla k Opičku in zahtevala palice; prošnjo so utemeljili s tem, da so od druge stranke ogroženi. Brat Opička je seveda prošnji ugodil. Komaj so odšli, je prišla druga stranka pod vodstvom dolgega meniha. Tudi ti so se v Opičkovem arzenalu oborožili. Samo še ena — najdebeljša — palica je ostala viseti. Tisto je pustil Opička zase. — Bila je polnoč, zvonilo je k polnočni pobožnosti: oba kora sta se zbrala. Vsak je imel v eni roki molitvenik, v eni pa palico. V cerkvi sta se srečala.

Komaj je gvardijan zagledal dolgega meniha, se je razljutil in nameril s palico, da ga udari. Tudi dolgi menih ni bil len

in je takoj udrihnul po nasprotnikovi glavi. To je bil signal — kmalu je bila bitka v najlepšem teku. Po cerkvi so se razlegali udarci in vpitje ranjenih je bilo srce razdirajoče. V trenutku, kadar je bila bitka najljutejša, je Opička neopazeno ugasnil luči. Sedaj se je krik podvojil. Udarec za udarcem je padal na sovražnika in prijatelja. V tej egiptovski temi je Opička vrigel med nje še težko cerkveno klop, katera je dovršila učinek, ker takoj so imeli nekateri za nekaj zobov manj in enemu je zlomil roko. Z groznim vpitjem se je Opička vrnil med bojevnike. Palico je vrtel tako spretno, da narah ni bilo enega brez bulje. Konečno so — za nadaljni bolj nesposobni — odnehali. Ko so se lotili pospravljanja, je prišel Opička z lučjo ter jim je začel brati levite: Sram, trikrat sram vas bodi. Ste li to bratje? Ali ste pozabili na vaše dostojanstvo, čast in ugled, ki ste ga naši sveti cerkvi dolžni? Kaj si bodo mislili ljudje, ako bodo videli vaše zbite tonzure? Razidite se — o! in živite v naprej v miru in bratski slogi.“

(Dalje prihodnjič.)

gandno knjižnico K. D. Z. „Ljudski Glas“ dobiva vsak član K. D. Z. brezplačno.

To so torej najvažnejši sklepi ustanovnega zbora, ki so veljavni za vso našo organizacijo.

Pri volitvah

se je izvolilo „osrednje vodstvo“, sestoječe iz 20 članov. Predsednikom je bil izvoljen kmet Josip Košir iz Gobjda pri Trzinu, I. podpredsednikom Albin Prepeluh iz Ljubljane, II. podpredsednikom pa Franc Verlič iz Karčevine pri Mariboru. Tajnik in blagajnik sta vzeta izmed ljubljanskih sodrugov. V osrednjem vodstvu so nadalje še: Satler Peter iz Ježice pri Ljubljani, Andrej Ropret, Filej iz Pečice pri Kostivnici, Potočnik Aleš iz Selca, Lotrič Primož iz Besnice, Jereb iz Šent Vida pri Zatični, Meršek iz Blok, Jakob Fras, Rumpf Franc, Mihevc Ign. iz Ljubljane, Pirnar Jožef iz Šmihela, Baraga iz Brežic, Stare iz Bohinja in Uratnik Filip iz Ljubljane.

Zborovanje se je zaključilo ob 1. uri popoldne.

Ob 3. uri popoldne se je vršila nato

I. seja osrednjega vodstva,

kjer se je govorilo najprej o organizaciji in ustanavljanju podružnic, nato pa o našem gospodarskem delu v korist članov K. D. Z. Pri krajevnih podružnicah se bodo snovali posebni gospodarski odbori, sestoječi iz zanesljivih mož. Ti gospodarski odbori bodo stali v zvezi z našo nakupovalno družbo in potem nje se bo preskrbovalo naše člane po možnosti z raznimi živlenskimi potrebščinami. O poslovanju teh gospodarskih odborov prinesemo v kratkem poseben članek.

Ob 5. uri popoldne je bila seja zaključena in zborovalci so se razšli s trdno vero v srcu, da so sodelovali pri ustanovitvi organizacije, ki bo edina mogla osvoboditi naše revno kmetijsko delavsko ljudstvo dosedanjega suženjstva in izkoriščanja.

K. D. Z. je torej ustanovljena in sedaj — na delo! Slehera občina mora dobiti krajevno organizacijo K. D. Z., zato, sodrugi in zaupniki, zavijajte rokave. V boj za pravico in svobodo, ker zmaga je naša. Polovica slovenskega naroda spada v K. D. Z., njej gre moč in vlada.

Naše zahteve.

Ustanovni zbor K. D. Z. je razpravljal dne 29. februarja 1920 o političnem in gospodarskem položaju kmetijsko delavnega ljudstva ter ugotavlja sledeče:

I.

Zbor zaupnikov K. D. Z. se pridružuje v polnem obsegu vsem resolucijam izvrševalnega odbora J. S. D. S. z dne 22. t. m., zlasti pa se izraža ostro ogorčenje proti smeri in sestavi nove reakcionarne vlade v Beogradu, ki nikakor ne predstavlja volje delavnega ljudstva naše države. Napoveduje ji najostrejši boj, ker je mnenja, smejo in morejo načelovati državi, deželi in občini le po splošni enakosti in direktni volilni pravici s proporcionalnim sistemom za oba spola izvoljeni zastopniki ljudstva, in zahteva v to svrhu takojšnjega razpisa občinskih in državno-zborskih volitev. Odklanjamo najodločnejše reakcionarno, kapitalistično in absolutistično državo ter odločno zahtevamo popolno demokratizacijo vse zakonodaje in uprave.

Z zadovoljstvom jemlje zbor na znanje sklep izvrševalnega odbora J. S. D. S. s katerim priznava in pozdravlja K. D. Z. kot sestavni del stranke ter ji odmerja primerne zastopstvo v izvrševalnem odboru in načelstvu stranke.

II.

Zbor zaupnikov pozivlje vse naše kmetijsko delavsko ljudstvo, to je zlasti male kmete, bajtarje, male obrtnike na kmetih, posle in kmetijske delavce, da se kakor en mož strne in pridruži naši „Kmetijsko delavski zvezi“, ki hoče organizirati te, doslej najzapuščenejšie in najbolj izkoriščane sloje naroda v enotno razredno, bojno organizacijo, ki bo zastopala, branila in ščitila z vsemi dopustnimi sredstvi njihove pravice in koristi.

III.

Zbor zaupnikov K. D. Z. je mnenja, da je v prvi vrsti država poklicana varovati in zastopati koristi in pravice kmetijsko delavskega ljudstva proti dosedanemu izkoriščanju mednarodnega kapitalizma in zahteva od nje zlasti:

1. Takojšnjo izvedbo agrarne reforme v tem smislu, da pripadaj vsa zemlja le onemu, ki jo tudi sam obdeluje. Zahteva zato razlastitev vseh veleposestev, za katere naj njeni dosedanjí lastniki ne dobe nobene odškodnine. Ta zemlja naj se razdeli med ono kmetijsko delavsko ljudstvo, ki jo ima doslej premalo ali pa sploh nič. Vsi najemniki, ki so doslej brez zadostne površine lastne zemlje, naj postanejo takoj lastniki dosedanjih zakupov. Zahteva dalje ureditev še neizvedenih servitut in ureditev srenjskih zemljišč. Ustanovi naj se takoj državna banka, ki bo izvedla amortizacijo kmetijskih dolgov in podpirala kmetijsko ljudstvo tudi pri vseh bodočih agrarnih operacijah.

2. Zahteva, da se uvede takoj obvezno bolniško in nezgodno zavarovanje tudi za vse delavske sloje na kmetih.

3. Zahteva takojšnje uvedbe socialnega ali starostnega zavarovanja.

4. Zahteva takojšnje reforme poselskega in viničarskega reda ter odpravo poselskih, zlasti pa viničarskih knjižic. Ta reforma naj se izvede na ta način, da bo tudi posel udeležen vseh zavarovanj, da se zakonito uredi njegov delavni čas in zakonito določijo minimalne plače.

5. Izjavlja, da je država dolžna varovati tudi kmetijsko delavsko mladino ter skrbeti zlasti za njeno vzgojo.

6. Zahtevamo čim hitrejšo socializacijo vseh velikih proizvodjalnih sredstev, predvsem podražavljenje prometa, rudnikov, vodnih sil in velikih gozdov.

7. Zahtevamo obširno davčno razbremenitev revnega ljudstva ter uvedbe obsežnega davka na vojne dobičke. Vsi indirektni davki na nujne živlenske potrebščine naj se odpravijo.

8. Država je dolžna zaščititi socialno politično tudi malega obrtnika na kmetih.

IV.

Zbor zaupnikov K. D. Z. zahteva od države, da s krepko roko uredi današnje zmedene razmere v narodnem gospodarstvu, katere izkoriščajo v svoj prid kapitalisti in verižniki na ogromno škodo delavnega ljudstva. Tirja takojšnje podražavljenje vsega uvoza in izvoza, zlasti je pa dolžnost države, da z vsemi razpoložljivimi močmi in sredstvi podpira združeno organizacijo malega človeka. Dokler se to ne izvede, bo K. D. Z. skušala snovati pri vseh krajevnih organizacijah konsumna društva. Kot njihove predhodnike smatra K. D. Z. gospodarske odbore, delujoče v okviru krajevnih organizacij, ki bodo za enkrat preskrbovale člane z nujnimi živlenskimi in gospodarskimi potrebščinami.

V.

Zbor zaupnikov K. D. Z. pozdravlja v naši novi organizaciji, zlasti najbolj brezpravno rajo — to je viničarje in izjavlja, da se bo z vsemi silami zavzel za njihove zahteve, izražene v resoluciji, sprejeti na viničarskem taboru dne 15. t. m. v Mariboru.

VI.

Zbor zaupnikov polaga posebno važnost na tisk in smatra za dolžnost vseh članov K. D. Z., da se borijo proti škodljivemu vplivu nasprotnega časopisja ter skrbijo za čim največje razširjenje našega glasila „Ljudski Glas“ ter drugih naših tiskovnih podjetij, to je poučne in zabavne knjižnice „Ljudskega Glasu“ ter propagandne knjižnice K. D. Z.

VII.

Zbor zaupnikov pozivlje vse zavedno kmetijsko delavsko ljudstvo, da se zbere kot en mož okrog naših krajevnih organizacij ter s tem izpodbiije nakane sovražnikov, vpreči vse ljudstvo v kapitalistični in nazadnjaški voz. Živela K. D. Z.!

Naša vlada.

Kakor smo javili že v zadnji številki, je dobila naša presrečna Jugoslavija novo vlado, kateri prav gotovo ni para na tem božjem svetu.

Iz vseh skrivališč in brlogov so prilezli najbolj črni ščurki, splezali na ministrske stolce in zavladovali presrečnim, osvobojenim in neosvobojenim podanikom kraljestva SHS.

Res, človek se mora prijeti za glavo, če pomisli, da je mogoča danes, v XX. stoletju in še celo v Evropi taka vlada. Srbski staroradikalci, nekaki balkanski banditje, ki so dvajset let pestili in izžemali ubogo Srbijo, slovenski klerikalci, ki jih poznamo vsi do kosti, hrvatski frankovci, ki so pripravljeni služiti za dobro plačilo tudi ludičem, če treba, dalje veleposestniki, mohamedanski age, ki že stoletja derejo krščansko rajo, verižniki, razbojniki, morilci, — to so danes ljudje, ki nam vladajo, ki sede na ministrskih stolčkih. Kdor čuti le še malo poštenja v svoji duši, temu se mora gabit vse to in zlasti s studom se mora obrniti od naših klerikalcev, ki so v svoji divji strasti za vlado zagazili v to družbo in se z njo zvezali proti revnemu ljudstvu.

Sicer je pa to početje popolnoma naravno. Gliha vkup štrih. Vsaka stranka ima navado, da postavi na odločilna mesta svoje najboljše može. To delajo tudi klerikalci, zato so postavili za kmetijskega ministra stajerskega kmeta Roškarja, ki ima na svoji pobožni vesti umor. Pred leti je namreč ustrelil svojo kuharico in je predsedel precej časa tudi v ječi. Ljudstvo, kaj se ti še vedno ne bodo odprle oči? Kaj boš res trpelo, da te bodo vladali morilci? Kaj boš res trpelo, da bo zlorabljala klerikalna golazen tvojo krščansko vero v svoje umazane namene? Kdor čuti pošteno, kdor čuti krščansko, vsak mora napeti vse moči, da bodo klerikalci pri prihodnjih volitvah tepeni, kakor še nikdar ni bila tepena nobena stranka.

Upamo, da bodo dnevi vladanja tega ministrstva kratki, saj je tudi popolnoma nemogoče, da bi se obdržali. Tako vlado bi pognali tudi culukafri ali ljudožrci prvi dan.

Dokler bodo na krnilu, imajo seveda oblast in šlo bo vse po klerikalno. Klerikalna nebesa se nam bližajo in sedaj bomo videli, po čem bo moka, tobak, železnična vožnja, obleka itd. Kdor je bral umazano in lažljivo klerikalno časopisje zadnje tedne in mesce, bo prepričan, da bo moka v enem mesecu prav gotovo zopet po 40 v 1 kg, da boš dobil dobro obleko za 50 K i. t. d. Sedaj bodo imeli ti tiči priliko in priložnost, da se izkažejo.

Začeli so že. Za novega predsednika je imenovan zloglasni dr. Brejc, slavni reševatelj Koroške, milijonar in zaščitnik vseh klerikalnih verižnikov in goljufov.

Dokler je sedel na čelu prejšnje ljubljanske vlade dr. Brejca, se niti enemu verižniku ni skrivil las. Niti enemu klerikalnemu županu, ki je drl po kmetih ljudstvo do kosti, kradel in goljufal, se n stopilo na prste. Šele ko so pognali iz ljubljanskega deželnega dvorca dr. Brejca, šele tedaj se je začel v naši deželi pošteno delati red. Sedaj sedi ta mož zopet na tronu — — — Blagor nam!

A ne bo večno. Prišle bodo volitve in naše kmetско delavsko ljudstvo bo šlo tedaj v voliven boj kakor en mož, za vse večne čase mora biti pomandran klerikalni gad.

Kaj je ukreniti proti draginji?

(Konec.)

To bi bile zahteve, s kojimi mora stopiti slovansko delavstvo pred vlado. Ako jih je vlada v stanu izvesti, jo bo podpisalo v teh težkih trenutkih tudi slovansko delavstvo. Če jih ni v stanu izvesti, mora iti delavstvo svoja pota. Zavedamo se, da so časi težki, da ne more iti nikomur tako kot pred vojno, kaj šele boljše. Kajti iz razvalin in razdejanja se ne ustvarjajo nebesa. Eno pa je kar zahtevamo, zahtevamo z vsem poudarkom, da mora slišati na to zahtevo Ljubljana in Beograd:

Nihče nima pravice živeti v teh težkih časih na račun naše bede. Doli z izkoriščanjem, doli z navijalci cen in verižniki, zadoščenje delu in poštenju!

Zato zahtevamo:

1. Da se podvzamejo najenergičnejše mere, da se pospeši izmenjava blaga z deželami, ki se z nami gospodarsko izpolnjujejo in da se dvigne v notranjosti promet na železnicah.

2. Da ukrene vlada nemudoma vse potrebno, da se dvigne v deželi za vsako ceno industrijska produkcija, zlasti produkcija železa, sladkorja, soli in premoga in da se izkoristijo električne naprave v Sloveniji ob Dravi, ki so do malega že izgotovljene.

3. Da se izmenja krona čim najprej za dinar v razmerju 1:1, ker bi vsaka drugačna izmenjava nestalnost valute povečala, položaj proletarijata pa poslabšala.

4. Da se ukrenejo proti neznosnim cenam sledeče mere:

a) Pri vladi in pokrajinskih oblastvih naj se osnujejo draginjski uradi, ki naj dobe pregled cez zaloge živin in zasledujejo gibanje cen. Stranka bo osnovala povsod draginjske odseke, ki bodo šli tem uradom na roko.

b) Velike zaloge življenjskih potrebščin morajo priti pod zaporo in se morajo oddajati po maksimalnih cenah.

c) V verižniške svrhe nakopičene zaloge naj se brezpogojno zaplenijo.

d) Verižniki — to je vsi nepotrebni prekupčevalci — naj se izženejo iz mest, da se olajša s tem stanovanjska beda.

e) Določi naj se višina v skrajnem slučaju dopustnih trgovskih dobičkov. Vse te dobičke presegajoče rente naj se konfiscirajo in porabijo za podporo vseh, kojih eksistenca je vsled nenormalnega gibanja cen ogrožena. To velja v prvi vrsti za izvozne carine.

f) Živila in drva naj se prodajajo po znižanih cenah.

g) Vse cene morajo biti v trgovinah na blagu ali na vidnem mestu zapisane.

5. Socialistično delavstvo bo storilo vse, da premagamo ogromne povojne težave in da se ubijejo njih nezdravi izrodki. Obenem pa se obrača proti neodgovornim ljudem in strankam, ki se pečajo z vprašanjem draginje z očitnim namenom, da bi razdvojili in oslabilili naše vrste in podpisajo s svojim lahkomišljenim in nepoštenim postopanjem verižnike in navijalce cen.

Naročajte, berite in širite med ljudstvo!

1. **Ljudski glas.** Glasilo »Kmetско-delavske zveze«. Izhaja vsako sredo. Člani KDZ ga dobe brezplačno, za ostale velja četrtletno 4.50 K, celoletno 18 K. Oglašajte v njem.

2. **Fran Erjavec: Za staro pravdo.** To je knjiga, ki v poljubni obliki razpravlja o najvažnejših vprašanjih našega kmetско-delavskega ljudstva, zato bi jo ne smelo manjkati v nobeni slovenski hiši. Stane 6 K.

3. **G. Keler: Don Correa.** Velezanimiva povest, ki jo bo z veseljem bralo staro in mlado. Cena 3 K.

4. **Jurij Skopce: Kaj hoče kmetско-delavska zveza?** Knjižica obsega program, pravila in vsa navodila za ustanovitev krajevnih organizacij KDZ. Knjižica je namenjena propagandi, zato se razpošilja najmanj 10 izvodov skupaj. 1 izvod stane 60 v.

Ljudstvo, zavedaj se, da leži le v organizaciji in izobrazbi tvoja moč. Neizobražena masa je najzvestejši suženj kapitalističnim strankam, zato v vsako hišo naše liste, knjige in brošure. Vsak zaupnik jih je dolžan razširjati. Kjer so že osnovane organizacije, naj jih naroče te po več izvodov in razprodajo med ljudstvo. Organizacijam ni treba pošiljati denarja naprej in dobe 10 odstotkov popusta v prid blagajni krajevnih organizacij. Vse knjige se naročajo v

Upravi »Ljudskega glasu«, Ljubljana, Frančiškanska ul. 6.

Iz Kmetско-delavske zveze.

Okrožna tajništva K. D. Z. Kakor smo že opetovano javili in kar stoji tudi v naših pravilih, se bodo krajevne organizacije po potrebi združevale v okrožne zveze. Vsaka okrožna zveza bo imela svoje lastno okrožno tajništvo, kjer bodo člani K. D. Z. dobivali nasvete, pojasnila in podpore v vseh zadevah. Prva okrožna zveza, to je ona za vse viničarske krajevne organizacije, začne poslovati v kratkem, njeno tajništvo, ki se zove »Okrožno tajništvo K. D. Z. v Mariboru«, pa že posluje v Mariboru, Brežna ulica št. 4. v »Ljudskem domu«. Na to tajništvo naj se po vse podatke, navodila, knjige in tiskovine obračajo vsi zaupniki in vse krajevne organizacije K. D. Z. iz mariborskega, Ptujkega, Slovenjegrajskega in Radgonskega okrajnega glavarstva. Upamo, da bo v kratkem mogoče osnovati tudi okrožna tajništva K. D. Z. v Celju, Novem mestu in še drugje.

K. D. Z.

Okrožno tajništvo K. D. Z. v Mariboru priredi prihodnje nedelje več shodov, na katerih se ustanovijo tudi krajevne organizacije K. D. Z.

Agrarni odbori in K. D. Z. Kakor javljamo podrobno že na drugem mestu, bodo pri izvedbi agrarne reforme sodelovali tudi takozvani občinski, okrožni in deželni agrarni odbori, izvoljeni od ljudstva samega. V interesu revnega ljudstva je, da se zaveda velikanskega pomena teh odborov, da se ne bo tudi ta agrarna reforma izvedla tako, kot nekoč kmetška odveza, pri kateri so pobasali vso zemljo le gruntarji, na revno kmetско ljudstvo so pa odpadle malenkostne drobtine. Revno kmetско ljudstvo bo pa zastopano v agrarnih odborih le tedaj, če bo organizirano, zato hitite z snovanjem krajevnih organizacij K. D. Z. Pišite nemudoma uredništvu »Ljudskega glasu«, kje želite osnovati tako krajevno orga-

nizacijo in prišel bo govornik iz Ljubljane. K. D. Z. se bo udeležila volitev v vse agrarne odbore, ker hočemo pravico tudi za revno kmetско ljudstvo, da si ne bodo zopet razdelili vse zemlje klerikalni in liberalni gruntarji.

„Kaj hoče K. D. Z.“. Te lepe brošure, kjer dobite vsa navodila za ustanovitev K. D. Z., njen program in njena pravila, je le nekaj malega še v zalogi, zato jo nemudoma naročite, da ne poide.

Prispevki K. D. Z. Zbor zaupnikov je določil, da plača vsak član K. D. Z. blagajniku svoje krajevne organizacije mesečno po 3 K članskega prispevka in 1 K vpisnine.

Članske izkaznice. Osrednje vodstvo K. D. Z. je vpeljalo za vse člane K. D. Z. enotno člansko izkaznico, ki jo dobi vsak član ob pristopu v krajevno organizacijo. V njej potrjuje blagajnik krajevne organizacije tudi plačane mesečne prispevke. Krajevne organizacije naj jih nemudoma zahtevajo pri uredništvu »Ljud. Glasu«. Vsaka legitimacija stane 20 v in je denar poslati naprej iz vpisnine.

Osrednje tajništvo K. D. Z. je za enkrat, dokler K. D. Z. ne najde lastnih prostorov, še združeno z uredništvom »Ljudskega Glasu«, Ljubljana, Frančišk. ulica 6/II. in naj se vsi obračajo le na ta naslov, ne pa na posamezne osebe ali celo na tajništvo J. S. D. S.

Prispevke naj krajevne organizacije začnejo pošiljati osrednjemu vodstvu K. D. Z. še le koncem marca, pobirati naj jih pa začnejo takoj pri ustanovitvi. Natančna navodila še objavimo.

Zaupnikom! Za shode naj se zglase krajevni zaupniki 3 tedne prej, navedejo naj uro in kraj (gostilno ali kak drug prostor), kjer bi se vršil shod, da moremo pravočasno določiti in poslati govornika. Uro je določiti vedno tako, da se govornik lahko z enim vlakom pripelje in s prihodnjim odpelje, da ne bo zamudil preveč časa. Na vsako posamezno prošnjo ne moremo odgovarjati, zato naj velja enkrat za vselej, da se shod vrši, če bo objavljen v našem listu. V dopisu naj se navede tudi, če bi bilo ob enem mogoče osnovati tam kraj. organizacijo K. D. Z.

Vse tiskovine dobe kraj. in okrožne organizacije pri osrednjem tajništvu K. D. Z. v Ljubljani. Plačati jih je iz vpisnine. Natančnejša navodila v prihodnji številki.

Navodila glede prispevkov za one člane, ki so »Ljudski Glas« plačali že naprej, dalje za družinske člane in za one, ki prestopijo iz dosedanjih krajevnih političnih organizacij v kraj. organizacije K. D. Z., objavimo v eni prih. številki.

Vse krajevne organizacije naj pošljejo osrednjemu tajništvu (uredništvu »Ljud. Glasu«, Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6) nemudoma imenik svojega odbora z natančnim naslovom vseh odbornikov in seznam članov, da moremo preskrbeti redno pošiljanje »Ljud. Glasu«.

Shodi K. D. Z.

K. D. Z. priredi z dnevnim redom:

1. Ljudski shod.
2. Vpisovanje v kraj. org. K. D. Z.
3. Ustanovni občni zbor K. D. Z. naslednja zborovanja po Sloveniji.

V nedeljo 7. marca t. l.

V Vodicah pod Šmarno goro ob 3. popoldne.

Na Vrhovem pri Radečah.

V Radečah pri Zidanem mostu.

V Rajhenburgu ob Savi.

V nedeljo 14. marca t. l.:

Zgornje Gorje ob pol 4. uri popoldne v gostilni Vincenc Jan.

Žirovnica ob 11. uri dopoldne.

Selca nad Škofjo Loko ob 11. uri dopoldne.

Železniki ob 3. uri popoldne.

Bohinjska Bistrica ob 1. uri popoldne na Cojzovem dvoru.

V Besnici ob 3. uri popoldne.

Ovšiče pri Podnartu ob 11. uri dopoldne.

V nedeljo, dne 21. marca t. l.:

Čatež ob 8. uri dopoldne.

Brežice ob 2. uri popoldne.

Zg. Bela pri Predvoru ob 1. uri popoldne v gostilni Janeza Stularja.

V Stražišču ob 3. uri popoldne na Gaštelju.

V Šmihelu pri Novem mestu ob 3. uri popoldne pri Hrastarju.

V nedeljo 28. marca t. l.:

V Semiču ob 8. uri zjutraj.

V Petrovi vasi ob 2. uri popoldne.

V Blokah ob 8. uri zjutraj.

Pri Sv. Trojici pri Blokah ob 11. uri dopoldne.

V Pišecah ob 8. uri zjutraj.

Žepelce ob 2. uri popoldne.

Zaupniki, skrbite za veliko udeležbo. Opozarjamo vse zaupnike, naj nam pri prošnjah za shode vedno navedejo tudi lokal, kjer bi se shod vršil in pa uro, kdaj naj se vrši.

Osrednje tajništvo K. D. Z.

Dopisi.**Iz Predvora pri Kranju**

Bližajoče se občinske volitve so spravile v vrtnec agitatoričnega viharja tudi našo podgorsko občino. Imeli smo že več strankarskih shodov, kojih se jako pridno udeležuje tudi naš kaplan Dežela. Zadnje čase obiskuje kar vas za vasjo, da razloži svojo mlado Salomonovo politično modrost. Zelo rad se prištevava h kmetom. Mi se pa le čudimo, kako more človek razumeti stan, katerega nikdar ne izvršuje, ker je prestal svoje preizkušnje le v lemenatu. Na teh potovanjih pa nimaa sreče. Na Zgornji Beli so ga naši zavedni somišljeniki naučili, kaj jih molitve s primernimi odgovori. Zakaj da se teh agitacij nikdar ne udeležujete Vi, veleučeni gospod župan Košir? Bojite se, kaj ne, da bi se vam ne očitale nerednosti pri aprovizaciji, kot na zadnjem našem shodu pri Peternehi v Predvoru. Kadar priredimo zopet kak shod, Vas povabimo, da vam zadoni zopet nekaj levitov v vašo mlada ušesa. Tudi Samostojni se gibljejo pri nas. Kmetje se vprašujejo, katera stranka bo boljša »Kmetška Zveza« ali »Samostojna«? Mi socialisti pravimo, da sta obe za nič. Z obljubami vabita malega kmeta in kajžarja, da jim oddamo glasove. Mi smo pa že vajeni obljub in lepih besedi. Ne pričakujemo ničesar od vas, predobro že poznamo gruntarske grčee. Za nas je le Kmetškodelavska zveza, ki se ustanovi 29. febr. v Ljubljani, ki nam bo stala na strani z že obstoječim delavskim konzumnim društvom. Podoželni magnatje naj se pa le sami združujejo, brez nas malih kmetov in kajžarjev. Priporimo si odstop v občinski odbor in strnimo se v močno zvezo in več ne bodo vadljali drugi za našo kožo. Ena najklerikalnejših občin na Kranjskem je naša. Skrbimo, da izbrisemo danes zadnjo sled klike Šušteršičjanstva. Močna je bila ta trdnjava, postavljena iz naših žuljev iz katere je izšlo največje gorje. Danes poskušajo to trd-

njavo zopet postaviti pod novimi imeni ali duha so starega. Pa več ni daleč pred nami doba, ko se bode pojavil nad grobom spominik z napisom:

Tukaj počiva

nesrečni slovenski klerikalizem

umrl od žalosti

zapuščen po milosti božji vladajočih

Habsburžanov.

Naj v miru počiva

Ob strani srednjeveške španske inkvizicije.

Kmet Ogjar.

Laški trg.

V nedeljo, dne 22. febr. t. l. se j vršil javni ljudski shod, ki ga je priredila soc. dem. stranka v Pivnici. Na shodu je poročal sohr. Leskovšek iz Celja. Njegova izvajanja so navzoci, okrog 300, mirno poslušali in odobravali, zlasti pa, ko je bical mescansko politiko v bivsi birokratični Avstriji, katere posledice je bila svetovna vojna in se je nad 4 in pol leta samo klalo in pobijalo ter unicevalo vse kar so pridne roke na kulturnem in gospodarskem polju zgradile. Največ grenov izmed vseh mescanskih strank pa imajo klerikalci, ker so bili najbolj zvesti hlapci Habsburgovcev. Klerikami dr. Sušteršič je izual slov. ljudstvo staroavstrijskemu militarizmu, on sam pa je ostal doma, goljural in kradel premoženje kranjske dezele. Tudi gospodje liberalci so ljudski gresniki, ki so vedno hujšali za vojno, in pridno z ljudskim premoženjem podpisovali vojna posojila. Sedaj pa se sramujejo starega imena in so se prekrstili v »Demokrate«. Pri zavednih kmetih in delavcih pa tudi to ime ne bode vlektlo.

Konečno je govornik razmotrival tudi kmečko vprašanje ter razkrinkal gonjo klerikalne in Samostojne »Kmečke zveze«. Oznani! je program »Kmečko-delavske zveze« in priporočal list »Ljudski Glas«. Medtem se je čez 100 komadov brošuric KDZ prodalo.

Iz Rečice v Savinjski dolini!**Pretepači v duhovniški obleki!**

Nedavno, za pustno nedeljo je priredilo tukajšnje gasilno društvo v zvezi s požrtvovalnimi rečiškimi diletanti veselico z igro, ki je izvrstno uspela, želeli je več takih.

To pa ni bilo našemu kaplančku všeč; rogovil je na vse načine zoper, a pomagalo je ravno v nasprotni smeri. Pa zato ker se je predzadnji »Ljudski glas« ob njegova obretnil, zagrozil je javno, da če dobi dotičnega člankarja, bo isti občutil kako težka je zegnana roka! Lep duhovni pastir, potem pa naj ga verno ljudstvo še poslušal! Dne 22. tm. je sklical protestni shod žensk zoper volilno pravico! Slaba kupčija, samo frazerstvo, za nas pa imeniten zaključek klavernega pusta. Mi vstajamo in vas je strah!

Rogatec.

Vkljub pridnemu in zlobnemu klerikalnemu zabavljanju se pri nas pripravljamo na otvoritev socialističnega konzuma. Sedaj ne bo treba več delavčevi ali bajtarjevi ženi ponižno čakati v kotu, da dobe prej »ta bogate in ta noble«, pri nas takih razlik ne bomo poznali. Liberalni samostojneži tudi po naših krajih vneto rogoviliijo. Ljudstvo, zlasti mali kmetje, bajtarji in poljski delavci jim seveda ne gredo na hinavske limanice, ker predobro poznajo to liberalno gospodo. Liberalci naj ostanejo kar pri svojih advokatih in gruntarjih, ljudstvo jih odklanja in želi povsod čim najhitreje ustanovitve socialistične kmetško-delavske zveze.

Seja izvrševalnega odbora JSDS.

(Konec.)

II.**Strankino tajništvo.**

Izvrševalni odbor določi s. Josipa Kopača do nadaljnjega kot strankinega tajnika, za strankinega blagajnika pa sodruga Franca Sveteka.

III.**Valutno vprašanje.**

Interes delavskega razreda v meščanski družbi je, da prejema svoje dohodke in nalaga svoje prihranke v polnovrednem novcu. Valutna reforma je torej zanj nujna in potrebna v očigled malovrednosti sedanjega novca. Novčanice morajo postati polnovredne le, če kapitalističnemu sloju razveljavijo nadvrednosti, ki jih danes dejansko ni. Potrebna je torej finančna operacija v tej smeri, da se takoj izvede izdaten vojnodobniški davek in pa oddajo premoženja. Samo ob izpolnitvi je uspešna rešitev valutnega vprašanja mogoča. Vprašanje zamene denarja v razmerju 1:1 ali 4:4 je v tem primeru postranskega pomena. Ker naše meščanske stranke nočejo izvesti davka na vojne dobičke niti premoženjske oddaje, temveč izrabljajo le relacijo 1:1 ali 4:4 demagoško v svoje strankarske namene, si proletarijat ne more od takšne navidezne reforme obetati potrebnega povišanja vrednosti denarja, ki ga prejema za svoje deio.

IV.**Jadransko vprašanje.**

Izvrševalni odbor JSDS odločno protestira proti nasilju antante in takozvane mirovne konference v Parizu, ki v svojem imperialističnem nasilju stavlja našemu ljudstvu ultimatične zahteve, da se slovensko ljudstvo odreče svoji zemlji in s tem svojemu izhodu na morje, v svet. Izvrševalni odbor iznova zahteva, da se prepusti odločbo ljudstvu, kateri državi hoče pripasti. Zahteva svobodo morja in tam, kjer se križajo interesi dveh ali večih narodov, internacionalizacijo trgovskih centrov in potov do njih.

Izvrševalni odbor kot predstavitelj slovenskega razredno zavednega proletarijata že naprej odklanja z vso odločnostjo imperialistično nasilstvo antante, protestira že danes proti takšnim zaključitvam, ki nadovratno vedejo do novih vojnih konfliktov med prizadetimi narodi in izjavlja, da bo storil vse, da prepreči konflikte med prizadetimi ljudstvi, ki pripravlja kapitalistični imperializem.

Po svetu.**Wilson ne odneha.**

Spor med entento na eni strani in Wilsonom, oziroma Ameriko na drugi strani zaradi jadranskega vprašanja, postaja vedno bolj očiten. Ententa hoče vstreti grabežljivim Lahom, Amerika pa Jugoslovanom, ki že itak izgubijo stotisoče svojih rojakov. Kako se bo sporešil, je seveda težko prerokovati, verjetno pa je zelo, da zmaga Amerika, ker bi sicer ustavila nadaljnje podpiranje entente.

Boljševiki

so ponudili vsem svojim sosednjim državam ter Angliji, Italiji, Japonski in Ameriki mir. Če ga te države tudi sprejmejo, je seveda težko reči, najpametnejše bi gotovo bilo.

Na Bolgarskem

se. Prve koncem marca nove volitve. Meščanske stranke pričakujejo, da bodo boljše propadli, zmerni socialisti za pričakovati lepih uspehov.

Na Angleškem

so vpeljali splošno in enako volilno pravico tudi za vse polnoletne (21 let) ženske. S tem imajo ženske iste pravice kot moški.

Priprave za agrarno reformo.

Kot posvetovalni organi pri izvršitvi predhodnih odredb za pripravo agrarne reforme bodo sodelovali v Sloveniji občinski in okrožni agrarni odbori ter deželni agrarni odbor, katerih mandat bo trajal leto dni. Občinski agrarni odbori se izvolijo v vseh občinah, okrožni agrarni odbori se izvolijo od občinskih agrarnih odborov dotičnega okrožja, deželni agrarni odbor pa se izvoli za vse območje deželne vlade za Slovenijo. Seje odbora sklicuje po potrebi predsednik ali njegov namestnik, sklicati pa se morajo tudi na zahtevo pristojnih organov za izvedbo agrarne reforme. Služba odbornikov vseh treh odborov je častna in ne sme zahtevati odbornik nobene nagrade ali povračila za vršenje odborniških dolžnosti.

Občinski agrarni odbori predlagajo, koliko veleposestniške zemlje, kje in za kako ceno jo dobe v zakup družine v občini, ki so v to upravičene, koliko drv, stavbnega lesa in stelje naj dobe te družine iz veleposestniških gozdov ter katere skupne naprave v melioracijske in druge svrhe naj se vzdržujejo na veleposestniških zemljiščih in kdo naj vzdržuje in nadzoruje te naprave. Nadalje bodo občinski agrarni odbori ugotovili, koliko zemlje in v kaki kulturi jo potrebujejo posamezna posestva za primerno zaokrožitev, koliko in katera posestva, primerna za samostojno gospodarstvo, so se vtelesila veleposestvom, koliko oseb in

družin je v občini, ki se pečajo z obdelovanjem zemlje, a je nimajo dosti in se že izseliti v kak drug del države na večje posestvo.

Okrožni agrarni odbori predlagajo, koliko veleposestniške zemlje naj se odkaže vsaki občini v okrožju in za kako zakupnino, kje naj se odkaže občinam kurivo, stavbni les in stelja ter za kako ceno, kako naj se razsodi med posameznimi občinami spori, ki se tičejo užitkov iz veleposestev.

Deželni agrarni odbor ima nalogo, da predlaga, katera zemljišča veleposestev naj se ohranijo v javne svrhe (za kmetijske šole, oziroma vzorna posestva itd.) in da izrazi svoje mnenje o zakonskih in naredbenih načrtih glede agrarne reforme ter predlaga tozadevne potrebne ukrepe in odredbe.

Občinski agrarni odbori se volijo na ta način, da napravi občinski urad najkasneje 14 dni po objavi tozadevne naredbe imenik vseh predstojnikov tistih družin v občini, ki žive v glavnem od obdelovanja zemlje torej tudi kmetijskih delavcev in hlapcev, če imajo svoje družine. Imenik se deli na pet kategorij. V prvo spadajo tisti, ki je nimajo toliko, kolikor jo lahko obdelujejo s svojo družino, v tretjo tisti, ki jo imajo toliko, kolikor jo lahko obdelujejo s svojo družino, v četrto tisti, ki jo obdelujejo s svojo družino in s pomočjo najetih delavcev, v peto tisti, ki jo obdelujejo samo z najetimi delavci. Izgotovljeni imenik se mora razpoložiti v občinskem uradu osem dni ter je interesente še posebej pozvati, da ga pregledajo. (Konec prih.)

■ Iz naše države. ■

Parlament je sklican za v ponedeljek, 1. marca t. l. Vse kaže, da ne bo mogel delati in da bo morala vlada zato odstopiti, ker ima od regenta naročilo vladati samo s parlamentom. Klerikalci so regenta namreč nalagali, da imajo v njem večino.

Dr. Brejc je prosil nas socialiste, da bi stopili v ljubljansko deželno vlado, a seveda ni niti misliti, da bi mi sodelovali s klerikalci.

Klerikalna nebesa se že odpirajo. Dr. Brejc je razveljavil razpust raznih klerikalnih občinskih odborov, kjer so delali prav po klerikalno. Naj le azveljavlja, zadnjo besedo bo imelo itak le ljudstvo pri volitvah in tedaj gorje vam. Pride obračun.

Radiča, znanega hrvaškega razgrajša in zaveznika naših klerikalcev, ki je bil obtožen veleizdaje, ker je stal v ozkih stikih z Lahi, je novi klerikalni hrvaški ban Laginja zopet izpustil na prosto. Tako rešujejo klerikalci podjarmljeno Primorje.

Spomenik Matiji Gubcu hočejo postaviti kmetje v Ludbregu na Hrvaškem. Dne 15. t. m. je minilo 357 let, odkar so okrutneži posadili „kmečkega kralja“ v Zagrebu na razbeljen prestol ter ga kronali z razbeljeno krono.

Nežigosan denar ujetnikov iz Italije zamenjava le finančno ministrstvo (generalni inšpektor) v Beogradu, kamor je pošiljati kolkovane prošnje. Prošnja mora imeti tudi uradno potrdilo, da je bil prosilec res v italijanskem ujetništvu ter je dotični denar od tam prinesel.

Tistim, ki so dobivali rente zoper nezgode v Nemški Avstriji, je naše poverjenišvo za socialno skrbstvo priskrbelo, da dobe v par tednih vse zaostale rente ter se jim bodo iste v bodoče redno dopošiljale.

Invalidno vprašanje rešeno. Regent je podpisal uredbo o rešitvi invalidskega vprašanja. Rešila ga je pa še prejšnja vlada.

Amerikanski zaboji še niso prišli. Kakor hitro dojdejo, prinese „Naprej“ imena vseh onih, ki dobijo zaboje.

Grozne tatvine. Ako človek prisotvuje sodnim obravnavam v Ljubljani, tedaj vidi, da stoje pred sodiščem večinoma mladi zlikovci, obtoženi skoro izključno zaradi tatvine. Malokdaj pride kakšna druga zadeva pred sodišče. — Tatvine so

N. GOGOLJ:

(Dalje.)

Majska noč ali utopljenka.

IV.

Fantovska noč.

Samo v eni hiši na koncu ulice je še svetila luč. To je bilo županovo prebivališče. Župan je že davno povečerjal in brez dvoma bi že zdavnaj zaspal, da ni bil to uro pri njem gost, žganjar, ki so ga poslali, da postavi žganjarno pomeščikom, ki so imeli mali kos zemlje med svobodnimi kozaki. V samem kotu na častnem mestu je sedel gost — nizek, debel človek malih, vedno se smejočih oči, ki se je zdelo da je tudi v njih zapisano ono zadovoljstvo s katerim je kadil iz svoje kratke pipice; vsako minuto je pljuval in tlačil s prstom tobak, ki je lezel iz nje in se spreminjal v pepel. Oblaki dima so se hitro razprostrli nad njim in ga zavijali v temnosivo meglo. Zdelo se je, kakor da se je domislil široki dimnik kake žganjarne, da se izprehodi, ker se mu je dolgočasilo sedeti na svoji stregi, in se široko vsedel v županovi hiši za mizo. Pod nosom so mu štrleli kratki in gosti brki; toda tako nejasno so sevali skozi tobakovo atmosfero, da so bili podobni mišu, ki ga je žganjar ujel in držal v svojih ustih in tako prilasčal monopol shrambnega mačka. Župan kot gospodar je sedel v sami srajci in platnenih hlačah. Orlovsko njegovo oko je pričelo kakor zahajajoče sonce malo po malo mežikati in ugašati. Na koncu mize je kadil iz pipe eden od vaških desjatskih, ki so bili pod županovo komando, in sedel iz spoštovanja do župana v suknji.

„Ali mislite že kaj kmalu,“ je rekel župan, ki se je obrnil k žganjarju, in prekrižal svoja zevajoča usta, „postaviti svojo žganjarno?“

„Ako Bog da, mogoče že to jesen zakurimo. Na dan Matere Božje, stavim, bo gospod župan že pisal nemške preste po cesti.“

Ko je to rekel, so se uči žganjarjeve izgubile; mesto njih so se raztegnili žarki luči do samih ušes in ves trup se je pričel kolebati od smeha; vesele ustnice so za hip izpustile kadečo se pipico.

„Daj Bog!“ je rekel župan in na njegovem obrazu se je začrtal nekakšen nasmešek. „Sedaj je že še nekaj žganjaren, hvala Bogu. Toda takrat, v starih časih, ko sem spremljal carinjo po perejeslavski cesti, še ranjki Bezborodko...“

„No, svat, si se že spomnil onega časa! Takrat niso našli od Kremenčuga pa do samih Romen niti dveh žganjaren. Pa sedaj... Si že slišal, kaj so si izmislili prokleti Nemci? Kmalu, pravijo, ne bodo več kurili z drvami, kakor vsi pošteni kristjani, ampak z nekakšno vražjo paro...“ Ko je žganjar to govoril, je razmišljeval gledal na mizo in na njej razprostrte roke. „Kako to s paro — pri Bogu, da ne vem!“

„Kakšni bebeci, Bog mi odpusti, so vendar ti Nemci!“ je rekel župan. „Jaz bi jih s pasjim bičem, pasje otroke! Kdo je že kdaj slišal, da se lahko s paro kaj kuha? Potemtakem bi človek ne smel prinesiti k ustam žlico boršča, da bi se ne opekel ustnic, kakor tudi mlado prasetino...“

„Kaj pa ti, svat,“ se je oglasila svakinja, ki je sedela prekrižanih nog v zapečku, „boš živel ves ta čas pri nas brez žene?“

Dalje prih.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani : registrirana zadruga z omejeno zavezo :

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne, v sobotah in dnevih pred prazniki pa od 8. do 1. ure popoldan in jih obrestuje po čistih 4%.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ul. 6.
registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke.

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur itd.

Stereotipija. Litografija.

značilna posledica vojne in znamenja časa.

Samostojneže je spreletel strah pred našo K. D. Z. in se hudejejo na naš sestanek 29. t. m. V svojo liberalno gruntarsko stranko vabijo — čujte in strinite — tudi posle, kmetske delavce in male. Tiči so pa res ti ljudje. Ali poznate ono novost o lisici in zajčku, kako „a je vabila v svoj brlog — da ga požre.

Primito tatu, to je naslov nekemu klerikalnemu gobezdanju in sleparjenju, ki ga prodajajo med ljudstvom.

Gospodarske vesti.

Galico za vinogradnike dobimo najbrž iz Angleške. Neka angleška tvrdka jo je ponudila 100 vagonov. Ker pa je cena visoka, se še vrše pogajanja.

Oglje dobe kovači pri tvrdki F. Heinrihar, Škofja Loka po 150 K 100 kg, za isto ceno, ako se dostavijo vreče in ako pridejo z lastnimi vrečami in vozmi ponj. Knežji gozdni urad Kočevje ga daje plača naprej, franko vagon.

Izvoz surovih kož iz naše države je sedaj prost, zato se bo zopet razpaslo verižništvo, a blaga bo zmanjkalo. Ljubljanska trgovska zbornica je ponovno prosila trgovinsko ministrstvo, naj se izvoz zabrani, dokler ne bodo krite potrebe doma.

Cena sladkorja. V bodoče se bo uvažal k nam sladkor v prosti trgovini, največ iz Amerike. Kmalu dobimo preko Trsta 40 vagonov takega sladkorja, ki pa bo veljal 35 do 40 kron kilogram.

Več tobaka. Uprava državnih monopolov je sklenila, povišati pridelek tobaka na 10 milijonov kilogramov. V ta namen dobe tobačni delavci draginjske doklade in druge priboljške.

Tobak se zopet podražil. Z 20. tm. so se tobačni izdelki podražili za 10 do 20 odstotkov. Domači tobak za pipo velja 80 vin.

Klanje bregih krav, svinj in ovac je prepovedano. Istotako se ne smejo klati teleta do 2 in pol leta stara.

Za povzdigo vinogradništva je dovolilo poljedelsko ministrstvo štiri milijone kron kredita.

ZZZ Za ženske. ZZZ

Miši preženemo iz stanovanj, shramb itd., ako stolčemo posušeno oleandrovo listje ter ta prah pomešamo s peskom in natrosimo v mišje luknje.

Proti gnitju sadja v kletih je najboljšo sredstvo zračenje. Dobro je tudi, ako se v zaprti kleti zažge včasih malo žvepla.

13 urni delavnik za služkinje. Odsek za socialno upravo v Avstriji je 19. t. m. dovršil razpravo o zakonu, ki ureja službene razmere domačih pomočnic (služkinj) in sprejel predlogo, ki uvaja med drugim 13 urno delo za služkinje. Zakon stopi v veljavo 1. maja 1920.

Mondaminov močnik za bolnike. 100 gramov mondamina, 30 gramov sladkorja in ščepec soli stepi v poldrugem litru mleka, pristavi, ko je zavrelo, mešaj deset minut in odstavi. Se je lahko vroče ali mrzlo. Mondamin je mastnih snovi očiščen izvleček koruze, ki je še bolj prilichen za opešane želodce kakor navadna koruzna moka. — Za dojenčke vzemi pol litra mleka in pol litra vode, na en četrt litra tega vmeti 2 žlici mondamina, pristavi in kuhaj 10 minut.

ZZZZ Drobiž. ZZZZ

Orjaški aeroplan. Holandska tvrdka „Fokkel“ v Rotterdamu je pred kratkim izgotovila konstrukcijski načrt za velikansko letalo. Po tem načrtu bi imelo letalo prostora za 60 oseb. Letalo bo opremljeno z vsem komfortom, kakor s spalnimi kabinami, s kadilnim salonom itd. Z izdelovanjem aeroplana začnejo spomladi.

Millionarski dom. „Times“ poroča iz Newyorka, da so tankajšnji milijonarji sklenili, da si pustijo sezidati krasno palačo za 800.000 funtov šterlingov. Na najlepšem prostoru mesta so kupili zemljišče za nekoliko milijonov dolarjev. Posamezna stanovanja bodo imela po 20 do 30 sob in 8 do 10 kopelji. Za dame je določenih 4 do 5 sob za vsako. V pritličju bo prvovredna restavracija in plesna dvorana. Pa pravijo, da ni kapitalistov.

Preko Afrike z aeroplanom. Kakor poročajo iz Pariza, so pred kratkim napravili dva poskusa za polet v aeroplanu preko afriškega kontinenta. Prvi polet do Timbukta so napravili trije francoski vojni avijatiki, drugega pa dva angleška avijatika, ki sta si izbrala za cilj Kairo. Oba poleta sta se baje posrečila.

ZZ Tržne cene. ZZ

Zadnje cene posameznemu blagu: Pšenica K 5.70; pšenični zдроб K 8.50; bela moka K 9.—; ječmen K 4.80; ješprenj K 6.50; koruza K 4.—; kaša K 6.50; oves K 3.50; pšenični otrobi K 2.10; fižol kron 5.50; krompir K 3.20; kislo zelje K 3.—; kislja repa K 2.40.

Goveja živina, živa teža: krave kron 9.— do K 12.—; voli K 10.— do K 14.—; prašiči, živa teža K 18.— do K 24.—.

Špecerijsko blago: sol K 3.—; vžigalice 50 do 60 vinarjev škatlica; petrolej K 9.— liter; riž K 33.— kg; jedilno olje K 64.— liter.

Umet. gnojila: kostna moka K 150.—; superfosfat K 190.— za 100 kg.

Drva: mehka K 110.—; trda K 130.— za 1 m³. Cene stavbenega smrekovega lesa so zelo različne, ker odvisijo pred vsem od krajevne lege. Stojče smreke od K 200.— do K 300.—.

Listnica uredništva.

Žalec: Sodr. I. B.: Vaš članek prejeli, najlepša hvala! Objavimo ga v »Podlistku«, kakor hitro bo končana »Kuta v ljudskem humorju«.

St. Pavel pri Preboldu. Krajevni organizaciji JSDS. Seznam vaših članov bi morali poslati tajništvu JSDS, ne »Ljudskemu glasu«. Sedaj smo že mi izročili.

Zgornje Laže, p. Sv. Duh Loče, Štajersko: K. D.: Vašo prošnjo smo priporočeno oddali poverjeništvu za socialno skrb da se Vam zopet nakaže podpora.

Moledole, p. Vojnik pri Celju: K. F.: vašo prošnjo smo s priporočilom oddali na poverjeništvu za socialno skrb, da se Vam zopet nakaže podpora.

Log-Saya: A. S.: Pišite onemu dolgorstnemu okrajnemu glavarju, da ga bode tožili, če Vam v 14 dneh ne plača vidre. Zahtevajte od njega vsoto, kakršna se Vam zdi primerna.

Rateče p. Kranjska gora: P. P.: Obrnite se s prošnjo na poverjeništvu za socialno skrb.

Trpite na revmatizmu in gihtnih bolečinah? Vdrgnjenje s pravim Fellerjevim Elza fluidom je takorekoč dobrodejno! 6 dvojnati ali 2 veliki specijalni steklenici K 27.—.

Rabite milo, odvajajoče sredstvo? Fellerjeve prave Elza kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 škatlic K 12.—. Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica K 5.—. Želodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica K 12.—. Omot in poština posebej, a najceneje. **Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 358, Hrvatsko.** E.

Možete obdržati svojo lepoto? Možete imeti kakor baržun mehko kožo? Možete solnčnih peg, mozoljev in ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo obvarujočo pomado! Občudovani bodele! Zavidani! 1 lonček 6 K, No. III močnejše vrste 9 K. K temu Fellerjevo najfinejšo lilijno: mlečno milo 15 K.

Možete imeti lepe, zdrave lase?

Fellerjeva prava Elza Tannochina pomada za rast las doseže bujne lase! Zapreči prhljaj, prerano osivenje! Zabranj plešo! 1 lonček 6 K, No. III 9 K. K temu močno terovo milo za umivanje glave 8 K. Šampon 1 K. Mazilo za brke 1 K 80 v. in 2 K 50 v.

Mučijo Vas kurja očesa?

Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje brez bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih kurjih oces več! Nobenih žuljev! Nobene trde kože! Mala škatljica 3 K 50 v., velika škatljica 5 K 50 v.

Zelite še kaj?

Fellerjeve Elza umivalne pastilje (Kolonjska voda). 1 škatljica 5 K.

Fellerjev usipalni prašek proti potenju. 1 škatljica 5 K. Fellerjev mentolni črtik zoper glavobol in zobobol. 1 škatljica 3 K 50 v.

Fellerjev Elza fluid. 6 dvojnati ali 2 veliki specijalni steklenici 24 K.

Najboljši parum z najfinejšim duhom od 8 K naprej. Najfinejši Hega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatljica 12 K.

Močna Francovka v steklenicah po 6 K in 16 K. Omot in poština posebej a najceneje.

EUGEN V. FELLER, ljekarnar
Stubica Donja

Elza trg Nr. 358 (Hrvatska).

Miši-podgane stenice-šurki

In vsa gošazen mora poginiti ako porablja moje najboljše preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot proti poljskim mišim K 7.—, za podgane in miši K 7.—; osobito ostra pasta za podgane K 7.—; za šurke K 7.—; posebno močna tinktura za stenice K 7.—; uničevalec moljev, prašek za uši v obleki in perilu, proti mravljam, proti ušem pri perutnini K 6.—; prašek proti mršesom 6 K; proti ušem pri ljudeh 4—8 K; mazilo za uši pri živini 4—8 K; tinktura proti mršesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) in mravljam K 6.—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport **M. Jünker, Zagreb 45., Petrinjska ulica 3.**